

Raadsplein besluitvormend

Datum 26 september 2016

onderwerp Actieplan sport en bewegen
portefeuillehouder Rene de Heer
informant Janssen, Aart (2291)
eenheid/afdeling Ontwikkeling OWS

Voorgesteld besluit raad

1. Het Actieplan Sport en Bewegen vast te stellen als dynamisch en flexibel kader voor het nieuwe sportbeleid
2. In te stemmen met "vitale inwoners" als kerndoel van het sportbeleid met als afgeleiden vitale sport en sportverenigingen en vitale sportaccommodaties
3. In te stemmen met de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de aanpak, waaronder de randvoorwaarden voor ondersteuning en maatwerk en de uitgangspunten ten aanzien van de sportaccommodaties
4. In te stemmen met de inzet die vanuit het actieplan wordt voorgesteld en de daaruit voortvloeiende acties voor de periode 2016-2018
5. De bij de begroting 2016 ingediende motie Huurverhoging binnensportaccommodaties (M-17) hiermee af te doen.

Beslisnota voor de raad

Datum 24 mei 2016

Openbaar

Onderwerp Actieplan Sport en bewegen
Versienummer 2

Portefeuillehouder René de Heer
Informant Aart Janssen
Eenheid/Afdeling Ontwikkeling / OWS
Telefoon (038) 498 2291
Email A.Janssen@zwolle.nl

Bijlagen

1. Actieplan Sport en bewegen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 Het Actieplan Sport en Bewegen vast te stellen als dynamisch en flexibel kader voor het nieuwe sportbeleid
- 2 In te stemmen met “vitale inwoners” als kerndoel van het sportbeleid met als afgeleiden vitale sport en sportverenigingen en vitale sportaccommodaties
- 3 In te stemmen met de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de aanpak, waaronder de randvoorwaarden voor ondersteuning en maatwerk en de uitgangspunten ten aanzien van de sportaccommodaties
- 4 In te stemmen met de inzet die vanuit het actieplan wordt voorgesteld en de daaruit voortvloeiende acties voor de periode 2016-2018
- 5 De bij de begroting 2016 ingediende motie Huurverhoging binnensportaccommodaties (M-17) hiermee af te doen.

Datum 24 mei 2016

Inleiding

De sportnota "Sport in Zwolle: Samen beleven" dateert uit 2006 en heeft de afgelopen 10 jaar haar nut bewezen. Door de jaren heen hebben ontwikkelingen er voor gezorgd dat onderdelen uit de sportnota niet meer geheel aansluiten bij de huidige opvattingen over de functie van sport en bewegen en de (veranderde) rol en verantwoordelijkheid van de gemeente daarin. Dit, tezamen met een aantal ontwikkelingen zoals het toenemend consumentengedrag van sporters en de bezuinigingsopgave op de gemeentebegroting, heeft er toe geleid dat een heroriëntatie op en herijking van het sportbeleid noodzakelijk is geworden. Vanaf begin 2015 is daarom gestart met Stadsgesprekken waarin met de sportverenigingen is gesproken over de huidige en toekomstige ontwikkelingen, de kansen en bedreigingen en vooral de mogelijkheden om negatieve effecten tegen te gaan en sporten en bewegen in Zwolle op tenminste het zelfde niveau te handhaven. De sportverenigingen zijn daarbij uitgedaagd om ideeën en plannen te ontwikkelen om het financiële en maatschappelijke verdienvermogen te vergroten.

De verkregen input is verwerkt in het voorliggende Actieplan Sport en bewegen. Dit actieplan is geen nieuw en breed georiënteerd langjarig sportbeleid, maar een dynamisch en flexibel kader waarin richtinggevende keuzes worden gemaakt en acties worden genoemd om de komende periode slagvaardig sporten en bewegen te ondersteunen en faciliteren.

Beoogd effect

Het Actieplan Sport en bewegen biedt een dynamisch en flexibel kader voor het sportbeleid voor de komende jaren. Het beoogt de verenigingen meer verantwoordelijkheid te bieden bij een terugtrekkende overheid, waarbij vooral ingezet wordt op het versterken van de maatschappelijke rol van sport en bewegen in het algemeen en de sportverenigingen in het bijzonder. Bij eigen verantwoordelijkheid en een terugtrekkende overheid geldt ook het ruimte geven voor en het stimuleren van het vergroten van het financiële verdienvermogen van de sportverenigingen.

Argumenten

1.1 *De huidige sportnota dateert uit 2006*

De sportnota 2006 was dusdanig van opzet dat deze lange tijd goed bruikbaar was als beleidskader. In de loop der jaren hebben ontwikkelingen er stapsgewijs toe geleid dat het beleid bijgesteld of gewijzigd werd. Vooral ontwikkelingen uit de laatste jaren zoals de afnemende rol van de overheid en overheidsfinanciën, focus op eigen verantwoordelijkheid, de toenemende aandacht voor en rol van sport en bewegen in het sociaal domein en veranderd sport- en beweeggedrag hebben er toe geleid dat een herijking van het beleid noodzakelijk is.

1.2 *Het Actieplan Sport en bewegen sluit aan bij de lokale situatie*

Het actieplan gaat uit van de ontwikkelingen, kansen en bedreigingen zoals die zich lokaal voor doen. De input voor het actieplan is dan ook voor een belangrijk deel verkregen vanuit de stadsgesprekken met de Zwolse sport. Daarbij wordt ook in de uitvoering van het actieplan de sportverenigingen de ruimte geboden voor maatwerk, zodat acties naar wens ingezet kunnen worden daar waar en wanneer deze het beste aansluiten bij de situatie op stadsdeel-, wijk- of buurtniveau.

Datum 24 mei 2016

1.3 *Het actieplan is toekomst gericht*

In de huidige dynamische tijd is er geen ruimte meer voor een langjarig en statisch beleidskader. Beleid dient aan te sluiten bij wat de maatschappij en tijdsgeest verlangt. Het actieplan is dan ook een dynamisch en flexibel kader waarin richtinggevende keuzes worden gemaakt en acties worden genoemd om de komende periode slagvaardig sporten en bewegen te ondersteunen en faciliteren. Dit biedt daarbij de mogelijkheid om, zo nodig, tijdig acties te wijzigen, te herformuleren of juist nieuwe en aanvullende acties te benoemen op een dusdanige wijze dat we blijven aansluiten bij datgene wat de lokale situatie vraagt, nu en in de toekomst.

1.4 *Geeft de sport meer eigen verantwoordelijkheid, maar ook meer ruimte.*

Belangrijk element van het actieplan is dat er meer aanspraak gemaakt wordt op de eigen verantwoordelijkheid van de sportverenigingen en –organisaties. Zo wordt meer verantwoordelijkheid gevraagd ten aanzien van de eigen organisatie, de eigen accommodatie, de maatschappelijke rol en functie en vooral ook bekostiging van sport en bewegen en het eigen verdienvermogen. Het geven en stimuleren van meer en vooral zwaardere verantwoordelijkheid kan niet zonder dat ook de ruimte wordt geboden om de verantwoordelijkheden te kunnen vervullen. Daar waar nodig en mogelijk willen we daarin faciliteren. Zo bieden wij sportverenigingen, onder voorwaarden, de mogelijkheid op tijdelijke inzet van een extra buurtsportcoaches van SportService Zwolle, voor bijvoorbeeld verenigingsmanagement.

2.1 *Het actieplan zet in op de brede maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen*

We willen de kracht van sport en bewegen benutten om bij te dragen aan brede maatschappelijke doelstellingen. Sport en bewegen als activiteit heeft dit al in zich, maar juist in het versterken en uitbreiden van deze functie vindt sport tegenwoordig steeds meer de legitimatie om sport en bewegen (financieel en anderszins) te ondersteunen. In aansluiting op het brede gemeentelijk beleid is het kerndoel van het sportbeleid een bijdrage te leveren aan vitale inwoners oftewel gezonde en actieve inwoners, die participeren en sociaal betrokken en actief zijn.

3.1 *De uitgangspunten en randvoorwaarden schetsen het kader en de voorwaarden voor de aanpak en de acties*

Door het benoemen van randvoorwaarden en uitgangspunten wordt helderheid verschaft over de rollen en taakverdeling van gemeente, SportService Zwolle (SSZ) en verenigingen en geeft daarmee helderheid over wat partijen over en weer van elkaar kunnen en mogen verwachten. Zo wordt de verantwoordelijkheid over de wijze waarop de sportvereniging wil bijdragen aan vitale inwoners c.q. zich wil ontwikkelen tot een vitale sportvereniging bij de verenigingen zelf neergelegd. De ondersteuning van de gemeente en SSZ is hier volgend aan, maar ondersteuning wordt pas geboden als aan voorwaarden wordt voldaan. Zo dient sprake te zijn van samenwerking tussen verenigingen en is de ondersteuning niet (alleen) gericht op de individuele vereniging. Ook accommodatievraagstukken worden bijvoorbeeld niet meer op individueel niveau of op de eigen locatie opgelost, maar wordt de oplossing gezocht op of bij andere bestaande accommodaties in het stadsdeel of de stad.

Datum 24 mei 2016

4.1 *De inzet en acties geven de instrumenten en activiteiten aan die worden ingezet om te komen tot vitale inwoners, vitale sportverenigingen en vitale sportaccommodaties*

Naast de meer algemene inzet van activiteiten en instrumenten zoals de inzet van buurtsportcoach ten behoeve van sport- en maatschappelijke participatie, het ruimte geven aan verenigingen om het verdienvermogen te vergroten en (bestaande) verenigingsondersteuning door SSZ, worden ook meer concrete acties benoemd voor de periode 2016-2018 zoals:

- Het vergroten van de preventieve rol van sport en bewegen en de sportverenigingen binnen het sociaal domein
- Inzet op maatschappelijke en een opmaat naar arbeidsparticipatie op/in de sportaccommodaties
- Tijdelijk extra inzet van buurtsportcoaches als verenigingsmanager ten dienste van samenwerkingsverbanden

5.1 *Met het actieplan en het daaraan voorafgaande proces is invulling gegeven aan de motie.*

De motie riep op tot het in gesprek gaan met de binnensportverenigingen over het proces van de tariefsverhoging en alternatieve verdienmodellen. Daarnaast werd gevraagd de consequenties van de huurverhoging voor alle sportverenigingen te evalueren. Na de behandeling van de begroting 2016 is op diverse momenten met de binnen- en buitensportverenigingen gesproken over de bezuinigingen, de tariefsverhoging en de (alternatieve) verdienmodellen. Na het Zwolse sportsymposium in december 2015 heeft in het eerste kwartaal van 2016 nog een ronde stadsgesprekken plaatsgevonden. Hoewel de meeste verenigingen de tariefsverhoging fors en ongewenst vonden, was er ook begrip. Daarbij was vooral de oproep om verdere tariefsverhoging te voorkomen, aangezien men vreest deze niet (meer) op te kunnen vangen en het voortbestaan van de verenigingen mogelijk in gedrang kan komen. Met name van de kant van enkele binnensportverenigingen was het bezwaar groter, te meer daar zij geen mogelijkheden zien hun verdienvermogen te vergroten. Inmiddels is SSZ de opdracht gegeven om samen met de binnensportverenigingen de mogelijkheden tot verdienvermogen te verkennen. Onderdeel daarvan is ook het onderzoeken van de mogelijkheden voor binnensportverenigingen om een rol te spelen in (het overnemen van) het beheer en onderhoud van binnensportaccommodaties, zoals dat als actie in Actieplan is opgenomen.

Risico's

Het grootste risico is dat bepaalde acties niet beklijven. Zo stelt het verschuiven van het sportaanbod voor speciale doelgroepen van professionele instellingen naar de verenigingen een samenspel met de professionele instellingen, waarvoor bij de vereniging een zekere professionaliteit en deskundigheid ontwikkeld moeten worden. Dit laatste zal mogelijk niet altijd mogelijk of realiseerbaar zijn. In eerste instantie willen wij voor dergelijke acties vooral op enkele sportparken eerst pilots opstarten om (leer)ervaring op te doen. Het kader is echter dusdanig flexibel ingericht dat tijdig bijgestuurd kan worden of dat de actie zelf geschrapt wordt. De inzet van het actieplan is om de huidige sportinfrastructuur en kwaliteit te behouden. Dit neemt niet weg dat het risico bestaat dat, ondanks dat we dit zo veel mogelijk willen voorkomen en ondanks het maatwerk, bepaalde sportverenigingen de aansluiting bij de toekomstsituatie niet kunnen of willen maken en in het gedrang komen. Op dat moment zal, op basis van de omstandigheden van het geval, de afweging gemaakt dienen te worden of wij als gemeente reden zien in te grijpen en/of de verantwoordelijkheid voor de vereniging naar ons toe te halen.

Datum 24 mei 2016

Financiën

Het Actieplan en de daarin benoemde acties hebben mede tot doel om een bijdrage te leveren aan de bezuinigingsopgave op de sportbegroting. In de periode 2016 tot en met 2018 dient op de sportbegroting € 800.000,- bezuinigd te worden hetzij door minder uitgaven hetzij door hogere (huur)inkomsten. Inmiddels is per 2016 invulling gevonden voor € 300.000,-, mede door een tariefsverhoging voor de sportverenigingen van 20%. Voor het restant van de bezuinigingsopgave zijn meerdere zoekrichtingen in beeld (waaronder het overdragen van onderhoudstaken aan de verenigingen). Ook deze zullen de verenigingen in meer of mindere mate financieel raken, doordat zij kosten of taken overgedragen krijgen. Het Actieplan Sport en bewegen is er dan ook mede op gericht om verenigingen de mogelijkheid te bieden deze effecten op te vangen. Immers het streven is om, naast het maatschappelijke verdienvermogen, ook het financiële verdienvermogen te vergroten teneinde de (effecten van) de bezuinigingen op te kunnen vangen en zo de sportverenigingen vitaal te houden. Voor wat betreft de overdracht van delen van het onderhoud en (een deel van) de incidentele verhuur van de buitensportaccommodaties, die als acties in het Actieplan zijn benoemd, geldt dat onderzocht wordt of en op welke wijze dit gerealiseerd kan worden. Hier liggen immers complexe fiscale aspecten aan ten grondslag en ook de dienstverleningsovereenkomst met de Rova moet hierbij in ogenschouw worden genomen. Wij verwachten na de zomer nadere invulling te kunnen geven aan de bijdrage aan de bezuinigingsopgave vanuit deze acties. Tenslotte zetten we via SportService Zwolle vanaf juli 2016, naast de inzet van de reguliere combinatiefunctionarissen/ buurtsportcoaches, drie jaar lang ca. 3 Fte per jaar extra buurtsportcoaches in voor verenigingsmanagement ter ondersteuning van vitale samenwerkingsverbanden. De kosten voor deze investering (ca. € 195.000 per jaar oftewel totaal maximaal € 585.000) dekken we uit de reserves nog uit te voeren werken Brede Impuls Combinatiefuncties/Buurtsportcoaches (ad. € 591.000,-), die bestemd zijn voor inzet van buurtsportcoaches/combinatiefunctie en activiteiten in het verlengde van deze impulsregelingen.

Communicatie

Voor de stadsgesprekken en het Zwols sportcongres die de input hebben geleverd voor het Actieplan sport en bewegen, zijn alle ons bekende sportverenigingen uitgenodigd. Een groot deel daarvan heeft de bijeenkomsten ook bijgewoond en zijn daarbij geïnformeerd over de achtergronden voor de totstandkoming van een nieuw beleidskader en is gediscussieerd over de inhoudelijke insteek en de benodigde en gewenste acties. Deze zijn vertaald in het actieplan. Tegelijkertijd met het verstrekken van het Actieplan sport en bewegen aan de gemeenteraad is het ter kennisname verzonden aan de sportverenigingen, met het verzoek zo nodig aan u te reageren.

Vervolg

Na vaststelling van het Actieplan Sport en bewegen zal het al in gang gezette proces met de verenigingen om acties te ontwikkelen en implementeren worden voortgezet. De sportverenigingen zijn aanzet, waarbij SportService Zwolle en begeleidende, ondersteunende en zo nodig coördinerende rol heeft. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande kennis en kunde en ook de ervaringen die worden opgedaan uit de pilots die inmiddels zijn opgestart op sportparken het Hoge Laar, de Marslanden en de Verbinding/WVF.

Openbaarheid

Openbaar

voorstel

Zwolle

Datum 24 mei 2016

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris a.i.

Jaargang 2016
Onderwerp Actieplan sport en bewegen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 31-05-2016

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 26 september 2016,

de voorzitter,

de griffier,